

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi öljysuojarahastosta annetun lain 2 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan öljysuojarahastosta annetussa laissa säädetty öljysuojamaksun suorittamisvelvollisuus ulotettavaksi koskemaan myös Suomen kautta kuljetettavaa öljyä. Öljysuojamaksun alaisten öljyjen luetteloon ehdotetaan lisättäväksi tullitariffin nimikkeeseen 27.07

kuuluvat öljytuotteet. Lisäksi öljysuojamaksu ehdotetaan korotettavaksi nykyisestä 15 pennistä 20 penniin jokaiselta täydeltä tonnilta.

Laki on tarkoitus saattaa voimaan välittömästi sen jälkeen, kun eduskunta on hyväksynyt ehdotuksen.

PERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja muutoksen syyt

Öljysuojarahastosta annetun lain 2 §:n (374/80) mukaan öljysuojarahastoon peritään öljysuojamaksua maahan tuodusta öljystä. Näin ollen maksua ei voida periä Suomen kautta kuljettavasta öljystä.

Öljyn kauttakulkuliikenteeseen liittyy kuitenkin vastaava öljyvahingon vaara kuin öljyn maahantuontiin. Öljyn kauttakulkuliikenteen johdosta syntyy myös velvollisuus rakentaa asianomaisiin öljyn vientisatamiin Itämeren alueen merellisen ympäristön suojelua koskevan yleissopimuksen (Helsingin sopimus) edellyttämät vastaanottolaitteet. Öljysuojarahastosta annetun lain 5 §:n (301/79) mukaan öljysuojarahastosta voidaan myöntää korvauksia myös ennalta ehkäisevien vastaanottolaitteiden hankinnasta aiheutuneisiin kustannuksiin. Valtioneuvosto on 13 päivänä marraskuuta 1980 tehnyt periaatepäätöksen, jonka mukaan öljysuojarahastosta suoritetaan Kotkan kaupungille sataman vastaanottolaitteiden hankintaa varten avustusta enintään 70 % hyväksyttävistä erikseen selvitetävistä rakentamiskustannuksista.

Vastaava vastaanottolaitteisto joudutaan myös rakentamaan Rauman satamaan. Koska näiden vastaanottolaitteiden rakentamistarve aiheutuu nimenomaan Suomen satamien kautta kolmansiin maihin tapahtuvasta vientitransitoliikenteestä, on perusteltua, että Suomen kautta kuljetettava öljy saatetaan öljysuojamaksun alaiseksi. Muussa tapauksessa näiden vastaanottolaitteiden rakentamiskustannukset siltä osin kuin ne korvataan öljysuojarahaston varoista rasittaisivat yksinomaan Suomen omaa öljyntuontia.

Perittävän öljysuojamaksun määrä, joka on 15 penniä jokaiselta täydeltä tonnilta, on pysynyt muuttumattomana vuodesta 1972 lähtien. Tämän jälkeen on öljyn hinta moninkertaistunut ja yleinen kustannustaso noussut voimakkaasti. Myös öljysuojarahastosta annetun lain (379/74) soveltamisalaa on laajennettu edellä mainitulla 3 päivänä toukokuuta 1980 voimaan tulleella 5 §:n muutoksella sisällyttämällä öljysuojarahastosta myönnettävien korvausten piiriin muun muassa ennaltaehkäisevien vastaanottolaitteiden hankinnasta aiheutuvat kustannukset. Viime vuosina on lisäksi sattunut eräitä sellaisia suuria öljyvahinkoja, joi-

den kustannuksista osa saattaa tulla suoritettavaksi öljysuojarahastosta. Rahaston varojen riittävyden varmistamiseksi on tämän vuoksi tarpeellista korottaa perittävän öljysuojamaksun määrää.

2. Ehdotetut muutokset

Suomen kautta kuljetettavasta öljystä ehdotetaan perittäväksi öljysuojarahastoon öljysuojamaksua. Kauttakuljetettavasta öljystä on öljysuojamaksua velvollinen suorittamaan tavaranhaltija. Sama velvollisuus on sillä, joka tavaranhaltijan puolesta on tulliselvittänyt kauttakuljetettavan öljyn. Kauttakuljetettavalla öljyllä tarkoitetaan sellaista Suomen alueen kautta kuljetettavaa öljyä, jonka sekä lähtö- että määräpaikka on muualla kuin Suomessa. Öljysuojamaksu perittäisiin vain kertaalleen kauttakuljetettavan öljyn saapuessa Suomeen.

Voimassa olevan lain mukaan öljysuojamaksu kannetaan raakaöljystä ja maakaasukondensaatista, esitislattusta raakaöljystä, moottoribensiinistä, teollisuusbensiniä, raskasbensiniä ja muista kevytöljyistä ja kevytöljyvalmisteista, petrolista ja muista keskiraskaista öljyistä, keskiraskaista öljyistä saaduista valmisteista, dieselöljystä ja polttoöljystä, voiteluöljyistä sekä raskasöljyistä ja raskasöljyvalmisteista. Edellä mainitut öljyt kuuluvat tullitariffin nimikkeisiin 27.09 ja 27.10. Koska myös tullitariffin nimikkeeseen 27.07 kuuluvat korkean lämpötilan kivihiihterivan tislauksena saadut öljyt ja muut tislauustuotteet aiheuttavat öljyvahingon vaaraa, ehdotetaan nämä öljytuotteet lisättäviksi öljysuojamaksun alaisten öljyjen luetteloon. Samoin kuin voimassa olevassa laisakin öljysuojamaksun kantaminen ehdotetaan rajattavaksi nestemäisiin tuotteisiin.

Lisäksi perittävän öljysuojamaksun määrä ehdotetaan korotettavaksi nykyisestä 15 pennistä 20 penniin jokaiselta täydeltä tonnilta.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu kauppa- ja teollisuusministeriössä tullihallitukselta pyydetyn esityksen perusteella. Mainittuun tullihallituksen esi-

tykseen ei sisältynyt perittävän öljysuojamaksun määrän korottamista. Kauppa- ja teollisuusministeriö on saanut esityksestä lausunnot sisäasiainministeriöltä, valtiovarainministeriöltä, maa- ja metsätalousministeriöltä, merenkulkuhallitukselta, vesihallitukselta, öljyvahinkolautakunnalta, Suomen Satamaliitolta, Teollisuuden Keskusliitolta ja Öljyalan Keskusliitolta.

Kaikki lausunnonantajat ovat puoltaneet ehdotusta, jonka mukaan öljysuojamaksua perittäisiin paitsi maahan tuodusta öljystä myös Suomen kautta kuljetettavasta öljystä.

Perittävän öljysuojamaksun määrän korottaminen otettiin ehdotukseen sisäasiainministeriön ja öljyvahinkolautakunnan lausuntojen pohjalta. Molemmat katsoivat, että öljysuojamaksun määrää tulisi rahaston riittävyden taakamiseksi korottaa.

4. Esityksen organisatoriset ja taloudelliset vaikutukset

Öljysuojamaksun kantamisen myös Suomen kautta kuljetettavista öljyistä toimittaisi tullilaitos. Esityksen toteuttaminen ei edellytä muutoksia tullilaitoksen nykyiseen organisaatioon.

Suomen kautta kuljetettujen öljyjen määrä oli vuonna 1980 noin 1 miljoonaa tonnia ja näiltä osin öljysuojamaksua arvioidaan kannettavan noin 0,1—0,2 miljoonaa markkaa vuodessa.

Öljysuojamaksun perimisen ulottamisella myös tullitariffin nimikkeeseen 27.07 kuuluviin öljytuotteisiin samoin kuin esitetyllä perittävän öljysuojamaksun määrän korottamisella on vain vähäinen vaikutus öljytuotteiden hintoihin.

5. Voimaantulo

Laki ehdotetaan saatettavaksi voimaan välittömästi sen jälkeen, kun eduskunta on hyväksynyt ehdotuksen.

Edellä olevan perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

L a k i**Öljysuojarahastosta annetun lain 2 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan öljysuojarahastosta 24 päivänä toukokuuta 1974 annetun lain 2 §, sellaisena kuin se on 23 päivänä toukokuuta 1980 annetussa laissa (374/80), näin kuuluvaksi:

2 §

Öljysuojarahastoon peritään maahantuodusta ja Suomen kautta kuljetettavasta öljystä öljysuojamaksua kaksikymmentä penniä jokaiselta täydeltä tonnilta. Öljyllä tarkoitetaan tässä laissa tullitariffin nimikkeisiin 27.07, 27.09 ja 27.10 kuuluvia nestemäisiä tuotteita.

Maahantuodusta öljystä on velvollinen suorittamaan öljysuojamaksua se, joka ilmoittaa öljyn tullattavaksi.

Suomen kautta kuljetettavasta öljystä on ta-

varanhaltija velvollinen suorittamaan öljysuojamaksua. Sama vastuu on sillä, joka tavaranhaltijan puolesta on tulliselvittänyt kauttakuljetettavan öljyn.

Öljysuojamaksun määräämisestä, maksun suorittamisesta, muutoksenhausta ja muutoinkin on soveltuvin osin voimassa, mitä tullista on säädetty.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 198 .

Helsingissä 12 päivänä kesäkuuta 1981

Tasavallan Presidentti

URHO KEKKONEN

Ministeri *Eino Uusitalo*

Laki

öljysuojarahastosta annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan öljysuojarahastosta 24 päivänä toukokuuta 1974 annetun lain 2 §, sellaisena kuin se on 23 päivänä toukokuuta 1980 annetussa laissa (374/80), näin kuuluvaksi:

Voimassa oleva laki

2 §

Öljysuojarahastoon peritään maahantuodusta öljystä öljysuojamaksua viisitoista penniä jokaiselta täydeltä tonnilta. Öljyllä tarkoitetaan tässä laissa:

- 1) raakaöljyä ja maakaasukondensaattia;
- 2) esitislattua raakaöljyä;
- 3) moottoribensiiniä;
- 4) teollisuusbensiiniä, raskasbensiiniä ja muita kevytöljyjä, myös kevytöljyvalmisteita, petroolia ja muita keskiraskaita öljyjä, keskiraskaista öljyistä saatuja valmisteita sekä dieselöljyjä ja polttoöljyjä; ja
- 5) voiteluöljyjä sekä raskasöljyjä ja raskasöljyvalmisteita.

Öljysuojamaksua on velvollinen suorittamaan se, joka ilmoittaa öljyn tullattavaksi.

Öljysuojamaksun määräämisestä, maksun suorittamisesta, muutoksenhausta ja muutoinkin on soveltuvin osin voimassa, mitä tullista on säädetty.

Ehdotus

2 §

Öljysuojarahastoon peritään maahantuodusta ja Suomen kautta kuljetettavasta öljystä öljysuojamaksua kaksikymmentä penniä jokaiselta täydeltä tonnilta. Öljyllä tarkoitetaan tässä laissa tullitariffin nimikkeisiin 27.07, 27.09 ja 27.10 kuuluvia nestemäisiä tuotteita.

Maahantuodusta öljystä on velvollinen suorittamaan öljysuojamaksua se, joka ilmoittaa öljyn tullattavaksi.

Suomen kautta kuljetettavasta öljystä on tavaranhaltija velvollinen suorittamaan öljysuojamaksua. Sama vastuu on sillä, joka tavaranhaltijan puolesta on tulliselvittänyt kauttakuljetettavan öljyn.

Öljysuojamaksun määräämisestä, maksun suorittamisesta, muutoksenhausta ja muutoinkin on soveltuvin osin voimassa, mitä tullista on säädetty.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 198 .